

Asia: VN/15129/2025

Hallituksen esitys kotoutumislain muuttamisesta (tekninen)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Jyväskylän kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta. Jyväskylän kaupunki pitää esitysluonnoksessa ehdotettuja muutoksia tarpeellisina tiedonsaannin ja siten kotoutumisen palveluiden järjestämisen sujuvoittamiseksi. Esitysluonnoksessa esitetyt muutokset selkeyttävät pääosin lainsäädäntöä ja viranomaisten yhteistoimintaa.

43 §:ssä Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle annettu mahdollisuus ohjata harkintansa mukaan kuntapaikalle myös muita haavoittuvassa asemassa olevia, kotoutumislain 2 §:n 4 momentin-mukaisia henkilöitä, kuten alaikäisenä ilman huoltajaa saapuneen perheenjäsen, nykyisten kiintiöpakolaisten, oleskeluluvan saaneita turvapaikanhakijoiden ja tilapäistä suojelua saavien lisäksi, on erittäin kannatettava.

Muutosesityksen 72 §:ssä asiakastietojen käsittelytarkoitukset ja 73 §:ssä koskien käsiteltäviä tietoja todetaan, että kotoutumisen asiakastietojärjestelmässä on tarkoitus käsitellä kiintiöpakolaisten tietoja jo ennen maahan saapumista esimerkiksi kuntaan ohjaamisen ja kuntapaikalle ohjattavan henkilön asunnon järjestämiseen liittyvissä kysymyksissä. Jyväskylän kaupunki kannattaa hallituksen esitystä ja korostaa, että edellä mainitut muutokset ovat viranomaisyhteistyötä helpottavia ja hallinnollista taakkaa vähentäviä. Kuntaan ohjattavan asiakkaan asiakastietojen käsittelyn ja tiedonvaihdon kannalta asiakastietojen kirjaaminen yhteen paikkaan lisää myös viranomaisten välisen tiedonvaihdon tietoturva.

80 § Käyttöoikeuden myöntämistä asiakastietojärjestelmään. Jyväskylän kaupunki pitää tärkeänä, että kuntaan kuntapaikalle ohjattavan asiakkaan hyvinvointialueen kuulemiseen liittyvä tietojen käsittely tapahtuisi samassa kotoutumisen asiakastietojärjestelmässä jo ennen, kuin asiakas on Suomessa. Käyttöoikeuden myöntäminen hyvinvointialueelle on perusteltua asiakkaan oikea-aikaisten ja tehokkaiden palveluiden turvaamiseksi ja päällekkäisyyden välttämiseksi. Käyttöoikeutta

myönnettäessä keskeistä on mahdollisuus valita oikeuden laajuus. Tiedonluovutuksissa hyvinvointialueelle on tärkeä varmistua siitä, että luovutettavat tiedot rajataan tosiasiasa vain välttämättömiin tietoihin. Lakiesityksen käsite "välttämättömät tiedot" kaipaa tarkennusta. Jyväskylän kaupunki kannattaa ratkaisua, jossa valtakunnallinen toimija, kuten KEHA-keskus, vastaisi käyttöoikeuksien hallinnoinnista. On tärkeää, että määrittely ei rajoita tiedonsaantia liikaa, sillä liian tiukka tulkinta voi estää palveluiden yhteensovittamisen ja hidastaa asiakkaan pääsyä oikeisiin palveluihin.

Kunnan kotoutumista edistävän viranomaisen ja kunnan työvoimaviranomaisen välillä tulee olla laaja tiedonsaantioikeus. Viranomaisilla tulee olla oikeus saada toisiltaan maksutta ja salassapitosäännösten estämättä kaikki kotoutumisen suunnittelun ja ohjauksen kannalta välttämättömät tiedot henkilöstä, jolle on laadittu tai ollaan laatimassa osaamisen ja palvelutarpeen arviointi (14 §), kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma (20 §) tai suunnitelmaa ollaan tarkistamassa (22 §). Tiedonsaantioikeuden tulee kattaa tilanteet, joissa asiakas siirtyy kotoutumissuunnitelman aikana työvoiman ulkopuolelta työnhakijaksi ja takaisin esimerkiksi perhesyistä. Tieto asiakkaan työnhakijastatuksesta ja aiemmista suunnitelmista on välttämätöntä sujuvan ja katkeamattoman palveluohjauksen varmistamiseksi.

Opetushallituksen roolin selkeyttäminen kielitaidon päättötestauksen osalta (HE 208/2022 vp perustelut) on perusteltua ja tukee kotoutumiskoulutuksen laatua ja yhdenmukaisuutta. Kielitaidon päättötestausten tulosten saatavuus työvoimaviranomaisen käyttämässä asiakastietojärjestelmässä on erittäin kannatettava.

Yhteenvedona Jyväskylän kaupunki korostaa, että kotoutumisen onnistuminen edellyttää viranomaisten välistä saumatonta yhteistyötä, jota selkeä ja riittävä tiedonsaantioikeus tukee. Esityksen jatkovalmistelussa on tärkeää varmistaa, että sääntely tukee käytännön työtä ja mahdollistaa asiakaslähtöisen palvelupolun toteuttamisen.

Korhonen Mirva
Jyväskylän kaupunki - työllisyyspalvelupäällikkö Sari Miettinen